

RĪGĀ

2020. gada 9. jūlijā
Nr. 1-23/120_e
Uz 02.07.2020. VSS-526

Finanšu ministrijai
paziņošanai e-adresē

Informācijai:
Iepirkumu uzraudzības birojam
paziņošanai e-adresē

Finanšu izlūkošanas dienestam
paziņošanai e-adresē

Par likumprojektu "Grozījumi Publisko iepirkumu likumā" (VSS – 526)

Valsts sekretāru sanāksmē 2020. gada 2. jūlijā tika izsludināts likumprojekts "Grozījumi Publisko iepirkumu likumā" (VSS – 526) (turpmāk – Projekts), kura mērķis ir pilnveidot Publisko iepirkumu likuma regulējumu attiecībā uz kandidātu un pretendentu izslēgšanas iemesliem, lai nodrošinātu, ka publiskajos iepirkumos var piedalīties tikai godprātīgi kandidāti un pretendenti, un papildināt PIL ar jaunu regulējumu attiecībā uz līgumu reģistru. Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pateicas un pilnībā atbalsta tādu nosacījumu noteikšanu, kas nodrošina, ka publiskajos iepirkumos piedalās tikai godprātīgi kandidāti un pretendenti, vienlaikus vēlas vērst uzmanību uz Projektā nerisinātu spēkā esošā Publisko iepirkumu likuma regulējuma aspektu, kas brīvi ļauj publiskajos iepirkumos piedalīties, tostarp par smagiem noziegumiem sodītām personām.

Asociācija vērš uzmanību, ka ne visi Publisko iepirkumu likuma 42. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie izslēgšanas nosacījumi šobrīd tiek attiecināti uz Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā veiktajiem iepirkumiem. Pašreizējā situācijā normatīvie akti neaizliedz publiskajām institūcijām lielā daļā gadījumu ļaut pasūtījumus izpildīt un valsts, pašvaldības budžeta līdzekļus saņemt, piemēram, par cilvēktirdzniecību sodītām personām.

Asociācijas rīcībā nav informācijas, ka šīs izslēgšanas prasības attiecināt uz Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā veiktajiem iepirkumiem liegtu Eiropas Savienības prasības. Asociācijas ieskatā neatkarīgi no tā vai uz publisko iepirkumu ir attiecināmas Eiropas Savienības prasības, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK preambulas 100. apsvērumā noteiktais, ka publisku līgumu slēgšanas tiesības nebūtu jāpiešķir ekonomikas dalībniekiem, kas ir piedalījušies noziedzīgā organizācijā vai ir atzīti par vainīgiem korupcijā, krāpniecībā, kura kaitē Eiropas Savienības finanšu interesēm, teroristu nodarījumos, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā vai teroristu finansēšanā, būtu piemērojams iespējami plašāk, ievērojot proporcionalitāti.

Tāpat Asociācijas ieskatā nav pieņemams arguments, ka Publisko iepirkumu likuma 42.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumus nebūtu iespējams attiecināt arī uz Publisko iepirkumu likuma 9.panta kārtībā veiktiem iepirkumiem, jo šiem iepirkumiem paredzēta atvieglota iepirkumu veikšanas kārtība. Vēršam

uzmanību, ka Asociācija lūdza izvērtēt tādu pretendentu vai personu, kura ir pretendenta valdes vai padomes loceklis, pārstāvētiesīgā persona vai prokūrists, vai persona, kura ir pilnvarota pārstāvēt kandidātu vai pretendentu darbībā, kas saistītas ar filiāli izslēgšanu no Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā veiktajiem iepirkumiem, ja minētās personas ir sodītas par cilvēktirdzniecību, dalību noziedzīgā organizācijā, atzītas par vainīgām korupcijā, krāpniecībā, kura kaitē Eiropas Savienības finanšu interesēm, teroristu nodarījumos, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā vai teroristu finansēšanā. Minētie nodarījumi ir tādi, pret kuriem valsts ir pieņēmusi nulles toleranci un līdz ar to arī būtu sagaidāms, ka personas, kas veikušas šādus nodarījumus, vismaz zināmu laiku valsts pasūtījumus pat apmērā līdz 42 000 euro nesaņem. Saprota, ka minētajos gadījumos būtu izvērtējama proporcionalitāte, taču iepirkuma veikšanas procedūras apgrūtinājums viennozīmīgi nav adekvāts pamatojums tam, ka personām, kas sodītas par tik smagiem un visu sabiedrību apdraudošiem noziedzīgiem nodarījumiem ir pieejami publiskie pasūtījumi. Turklāt, bez nekādas papildus uzraudzības no publisko iestāžu puses, kas līgumus ar minētajām personām slēdz.

Ievērojot minēto, **Asociācija aicina grozīt Publisko iepirkumu likuma 9. pantu un attiecināt Publisko iepirkumu likuma 42. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktos izslēgšanas nosacījumus arī uz Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā veicamajiem publiskajiem iepirkumiem.** Izslēgšanas nosacījumi būtu attiecināmi kā uz pretendentu, tā personu, kura ir pretendenta valdes vai padomes loceklis, pārstāvētiesīgā persona vai prokūrists, vai persona, kura ir pilnvarota pārstāvēt kandidātu vai pretendentu darbībā, kas saistītas ar filiāli, vai īpašnieks, vai patiesais labuma guvējs.

Līdzās aizliegumam personām, kas sodītas par sevišķi smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, piedalīties Publisko iepirkumu likuma 9. pantā minētajos publiskajos iepirkumos, būtu izvērtējama arī citu ierobežojumu noteikšana attiecībā uz Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā veicamajiem iepirkumiem, kā tiesības pasūtītājiem izslēgt pretendētus no dalības iepirkumā, piemēram, maksātspējas procesa vai situācijās, kuros pretendents ir ārzonā reģistrēta juridiskā persona vai personu apvienība, kā arī citās situācijās, atbilstoši likumā noteiktajam.

Papildus nepieciešamajiem grozījumiem Publisko iepirkumu likuma 9. pantā, Asociācija aicina veikt arī papildinājumus Publisko iepirkumu likuma 42. panta pirmās daļas 1. punktā - noteiktos gadījumos, kad izslēgšanas kritēriji piemērojami, attiecināt tos arī uz kandidāta vai pretendenta īpašniekiem. Līdzās patiesajiem labuma guvējiem arī kandidāta vai pretendenta īpašnieki veido ietekmi un gūst labumu uzņēmumā un ir svarīgi, nodrošināt, lai labumu no publiskajiem pasūtījumiem pēc būtības neiegūtu ne viena par noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem sodīta persona.

Asociācija pateicas par jau līdz šim ļoti apjomīgo un produktīvo Finanšu ministrijas darbu un ir gatava sarunām un turpmākai sadarbībai, lai vēl vairāk veicinātu tikai godprātīgu kandidātu un pretendentu dalību publiskajos iepirkumos.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Laima Letiņa, laima.letina@financelatvia.eu